

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 7.4. Обществено здраве

Тема на дисертационния труд: „Проучване ефекта от ранно включване на упражнения от затворена кинетична верига след реконструкция на предна кръстна връзка”

Рецензент: доц. Румяна Георгиева Ташева, доктор

Автор на дисертационния труд: Тания Светославова Груева-Панчева

Научен ръководител: проф. Николай Попов, дпн

Катедра Теория и методика на кинезитерапията

НСА „Васил Левски” - София

В дисертационния труд се разглежда интересен въпрос относно ранното включване на упражненията за проприоцепция от затворената кинетична верига (ЗКВ) след артроскопската реконструкция на предна кръстна връзка (ПКВ). Умело е използвано развитието на познанието и на световния прогрес в тази насока.

Дисертационният труд е представен в обем от 222 страници, включително 12 страници библиография и 14 страници приложения. Книгописът съдържа 135 заглавия, от които 23 на кирилица и 112 на латиница. Всички автори, цитирани в текста са отразени в книгописа. От посочените материали в дисертационния труд 58 са през последните 10 години. Трудът е добре илюстриран с 42 фигури, 31 таблици, 57 графики.

Работата е правилно структурирана: Увод, Литертурен обзор (54 стр.), Цел и задачи на дисертационния труд и Контингент на изследването (63 стр.), Резултати и анализ (78 стр.), Дискусия и заключение, Изводи и препоръки (5 стр.), Библиография (12 стр.).

Краткият увод подчертава необходимостта от изясняване на мястото и ролята на проприоцептивните упражнения от ЗКВ след реконструкцията на предната кръстна връзка.

Доброто познаване на литературата по проблема проличава от прецизното проследяване на функционалната анатомия на коляното, механизма на увреда на ПКВ, постоперативната мобилизация, функционалното възстановяване след реконструкцията. Интересна е информацията относно постуралното равновесие и използването на стабилграф, както и относно затворената и отворената кинетични вериги и компонентите на проприоцептивните упражнения.

Литературният обзор е направен компетентно с обсъждане на специализираните изследвания.

Работната хипотеза е обоснована и произлиза от стегнатия преглед на публикациите по проблема.

Целта на изследването е правилно формулирана и поставените 6 конкретни задачи са системно и последователно реализирани в развитието на научното изследване.

Характеристиката на контингента е направена обстойно с проследяване на всички необходими показатели. Разпределението на пациентите е според началото на следоперативната кинезитерапия като 19 са към експерименталната група и 21 към контролната. Уточнена е организацията на изследваните лица.

Прецизно е систематизирана функционалната диагностика и детайлно е описана методиката на изследване на пациентите. Използваните ъглометрия, сантиметрия, мануално мускулно тестване (ММТ), визуално аналогова скала за болката (ВАС), тестове за лигаментарна нестабилност в колянна става и функционалните тестове са с достатъчна информативност. С голяма стойност е включването на компютърно базираната стабилнографска система в изследването промените в поддържането на равновесието на пациентите. Международно унифициран е и използваният въпросник на Lysholm.

Дисертантката показва задълбочени познания при изложената методика на кинезитерапия за експерименталната група с определянето на дългосрочни цел и задачи. Професионално са разработени отделните фази на кинезитерапия със съответните цел, задачи, противопоказания и средства. Много добре са онагледени дадени акценти в методиката. Правилно са изнесени в приложенията подробните протоколи на кинезитерапия.

Висока оценка заслужава коректният подбор на методите за статистическа обработка. Използвани са: дескриптивна статистика, вариационен анализ, дисперсионен многофакторен и еднофакторен анализи. Резултатите са представени прегледно в таблици и диаграми. Детайлният анализ на получените данни доказва статистически значимата разлика между двете групи при проследяване на отделните показатели. Съществено значение има запазването на колебанията на скоростта по време на стоеж върху дунапенова подложка на оперирания долен крайник с отворени и затворни очи при експерименталната група за разлика от контролната, която е със статистически значими отклонения на 3-ия и 6-ия месец след реконструкцията на ПКВ. Обстойната дискусия и направеното заключение доказват значимото въздействие за по-бързото възстановяване на пациентите при ранното включване на упражненията от ЗКВ. Не се съобщава за настъпили усложнения.

Задълбочените познания на дисертантката по изследваната материя и умелото боравене с резултатите проличават при формулирането на 6-те извода. Кратко и ясно са обособени предимствата на разработената

методика на кинезитерапия. Направените препоръки са със съществено практическо значение.

Публикациите във връзка с дисертационния труд са 3 в България. Във всичките Тания Груева е първи автор.

Авторефератът отговаря на изискванията.

От представения дисертационен труд могат да се диференцират следните приноси:

1. Представеното научно изследване е със социална стойност, поради обхващането на пациенти в трудоспособна възраст.
2. Разработена е методика на кинезитерапия за ранното включване на упражненията от ЗКВ с ясно проследен алгоритъм.
3. За пръв път се включва стабилограф за изследване на пациенти след артроскопска реконструкция на ПКВ, което разширява възможностите за обективизиране на резултатите.
4. Детайлно се анализират аспектите на проблема и се дискутират възможностите и предимствата на методите за изследване и на приложените средства на кинезитерапия.
5. Формулираните препоръки спомагат за оптимизиране на методиката на кинезитерапия след артроскопска реконструкция на ПКВ.

Направени са корекции по повечето критични бележки от предварителната рецензия.

Остават някои необходими уточнения по дисертационния труд, които не омаловажават научните и практическите качества на изследователската разработка:

1. В целта на дисертационния труд е трябва да се уточни, че изследването е след артроскопска реконструкция на предна кръстна връзка, т.е. да се добави „артроскопска”. В заглавието също няма информация, което е приемливо, за да не става дълго.
2. Определянето на задачите на кинезитерапия на експерименталната група като „дългосрочни” не е удачно, тъй като са включени и краткосрочни такива.
3. При формулираните задачи през I фаза на експерименталната група трябва да се допълни и такава за подобряване на мускулния контрол и на исшиокруралната мускулатура (не само на квадрицепса), поради спецификата на приложената артроскопска реконструкция.
4. Липсва текст към някои фигури. Номерирането на фигурите и графиките трябва да е центрирано.
5. Допуснати са технически и граматически грешки – 9, 10, 11, 15, 22, 24, 27, 36, 54, 55, 67, 77, 106, 110, 112, 193, 218 и т.н.

Заключение:

Предложената дисертация „Проучване ефекта от ранно включване на упражнения от затворена кинетична верига след реконструкция на предна кръстна връзка” е напълно завършен научно-изследователски труд с теоретични и практически приноси.

Следствие на заключителното ми становище предлагам на почитаемото научно жури да удостои ас. Таня Светославова Груева-Панчева с образователната и научна степен „Доктор” по професионално направление 7.4. Обществено здраве при НСА „Васил Левски”.

20.01.2015 г.

Рецензент:

доц. Румяна Ташева, доктор

